

Yok Sayılan Bir Bölüm: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İkinci Cerrahi Kliniği Başlıklı Makale Hakkında [Editöre Mektuba Cevap]

A Neglected Department: The Second Surgery Department of Ankara University Faculty of Medicine [Response to Letter]

Sarper Yılmaz¹

¹Prof.Dr., (Emekli) Ankara Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

ORCID: S.Y. 0000-0002-3078-2264

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Sarper Yılmaz, (Ankara Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi, Ankara, Türkiye

E-posta/E-mail: sarper@bilkent.edu.tr

Başvuru/Submitted: 20.12.2023 • **Kabul/Accepted:** 08.01.2024

Atıf/Citation: Yılmaz, Sarper, "A Neglected Department: The Second Surgery Department of Ankara University Faculty of Medicine [Response to Letter]". *Osmanlı Bilimi Araştırmaları* 25, 1 (2024): 181-184.
<https://doi.org/10.26650/oba.240125>

Sayın Editör,

Sayın Prof. Dr. Semih Başkan'ın "Yok Sayılan Bir Bölüm: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İkinci Cerrahi Kliniği" başlıklı makale ile ilgili yazmış olduğum "Editöre Mektup" formatındaki değerlendirme konusundaki yorumlarımı derginizin okurları ile paylaşmak istiyorum. Sayın Prof. Başkan'ın bu yazısını kanımca en değerli kılan şey çalışılmış olan dönemle ilgili iki adet belge paylaşmış olmasıdır. Tarih disiplini açısından olmazsa olmaz olarak değerlendirilecek çok kıymetli verilerdir. Bunun için Prof. Başkan hocamıza içtenlikle teşekkür etmeyi zevkli bir borç olarak gördüğümü ifade etmek isterim.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde aynı isme sahip kürsülerin/bölümlerin 1974 yılında birleştirildiği makale özetlerinde iki kere, makale metninde ise dört kere vurgulanmıştır. Bu düzenlemeyi yapan kanun hakkında bilgi verilmemiş olduğu eleştirisi haklıdır, ancak makale zaten 32 sayfalık uzun bir yazıdır ve II. Cerrahi Kliniğine odaklanmıştır. Kanun her ne kadar 1973 yılında çıkmışsa da bunun uygulanması üniversite kurullarının karar almasıyla mümkün olduğu için Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde uygulanması ancak 1974 yılında mümkün olmuştur. Hatta Prof. Dr. Rıdvan Ege, Ankara Tıp Fakültesinin 50. Yılı münasebeti ile yazdığı kitapta, birçok fakültenin bu işlemleri 1-2 yıl içerisinde tamamlayabilmesine karşın Ankara Tıp Fakültesinde bu sürecin 1974 yılı başlarında hızlı bir şekilde tamamlandığını yazmıştır.¹

Öncelikle bu hocalardan Prof. Dr. Semih Baskan zaten Cerrahi Kliniği hakkında daha önce makaleler ve bir kitap yazmış olan bir hocamızdır. Kendisi 1971 yılında Ankara Tıp Fakültesinden mezun olup² I. Cerrahi Kliniğinde cerrahi uzmanlık eğitimine başlamıştır. Yazdığı yazılardan, benim ele aldığım konulara pek girmek istemediği net bir şekilde bellidir. Kendisiyle birlikte çalışma imkânı da bulduğum hocamızın zarif ve nazik karakterine aşina olduğumdan, kendisinin müdahil olmadığı bir dönemle ilgili bir konuyu açmanın uygun olmadığını düşündüm. Ama bizzat II. Cerrahi Kliniği kökenli olup hala hayatta olup bazıları da aktif cerrahi yapan bazı hocalarımızla görüşüp görüşmeme konusunda tereddüt yaşadığımı kabul ederim. Lakin bu gibi konuların gündeme gelip tartışılması için makalelerin kaleme alınıp yayımlanması da makul bir yöntemdir. Bu gibi konuların tartışılmasının gerekli olup olmadığı da ayrı bir konudur, ben tartışılmasından tarafım. Bu çalışmada yazılanlar elbette her türlü eleştiriye, katkıya ve düzeltmeye açıktır.

Prof. Dr. Baskan hocamızın hocaların unvanlarının her seferinde belirtilmemesi konusundaki eleştirisine katılmamakla birlikte bu konuda etik değerlendirme yapmanın beni aştığını düşünüyorum. Makaleyi bu açıdan tekrardan gözden geçirdiğimde, unvan sahibi hocaların bu unvanlarının makale içerisinde en az bir kere yazıldığını gördüm. Dikkatimi çeken konu, en fazla unvanı zikredilmeden kendisinden bahsedilen hocamızın Prof. Dr. İbrahim Ceylan olduğu idi. Bunun nedeni yazıda kendisine çok fazla atıf yapılmasıydı. Bu atıfların çoğu da eleştirel nitelikteydi. Zaten Prof. Baskan hocamızın vurgusu Prof. Dr. İbrahim Ceylan ve Prof. Dr. Rıdvan Ege hakkındaydı ve asıl hassasiyeti aramızdan ayrılan bu hocalarımıza yapılan eleştirilerin onların unvanları belirtilmeden yapılması şeklindeydi:

“Sayın Prof. Dr. Sarper Yılmaz yazdığı makalesinde 421.sayfa 3.paragrafta “Ama ne Rıdvan Ege’nin, ne İbrahim Ceylan’ın eserlerindeki bilgilerinin kaynağının ne olduğu tam olarak belli değildir” demektedir. Sayın Yılmaz yazdığı makalesinde Prof. Dr. Rıdvan Ege’den 9 kez, Prof. Dr. İbrahim Ceylan’dan 5 kez atıfta bulunmuştur. Aramızdan ayrılan bu iki değerli hocamızı akademik ünvanlarını kullanmadan sadece isimleri ile kendileri

1 Rıdvan Ege, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi 50. Yılı* (Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 1996), 29.

2 Ali Özden, “Prof. Dr. Semih Baskan ile Bir Söyleşi”, *Güncel Gastroenteroloji Dergisi* 14, 3 (2010): 118-120.

hakkında eleştiride bulunması kanımca deontolojik açıdan uygun olmamıştır. Yazdığı ifade yerine “Bu bilgilerin sağlam belgelere dayalı olarak araştırılması ve kaleme alınması daha uygun olurdu” gibi bir cümlenin yazılması daha uygun olurdu kanısındayım.”

Değerli Başkan hocamın bu hassasiyetine saygı duyduğumu ifade etmek isterim. Gerçekten de bilgilerin sağlam belgelere dayalı olarak araştırılması ve kaleme alınması zaten tarih disiplininin temel kaidelerinden biridir. Ama unvan konusunda makale metni incelendiğinde eleştiri yapılan ve yapılmayan hocalar konusunda herhangi bir ayırım yapılmamış olduğu açıktır. Gerek Ord. Prof. Dr. Eduard Melchior gerek Prof. Dr. Muhittin Ülker gerekse de Prof. Dr. Osman Akata’ya yapılan atıflarda sıklıkla onların unvanları da yazılmamıştır.

Daha önce yayımlanmamış ve bilinmeyen iki adet belgenin paylaşılmasının önemi Prof. Dr. Başkan hocamızın göndermiş olduğu “Editöre Mektup” yazısının asıl katkısını oluşturduğunu yinelemek isterim. Ama açıkçası gönderilen belgeler ayrıntılı olarak incelendiğinde durumun makalede sunulandan çok da farklı olmadığı görülmektedir. Başkan hocamız tarafından gönderilen ilk belge 07.12.1953 tarihine ait gibi görünmektedir ve Melchior’un 04.12.1953 tarihinde göndermiş olduğu mektuba atıf yapılarak, kendisinin 1954 yılı Şubat tarihinden itibaren görevden ayrılacağını bildirmiş olması nedeniyle sözleşmesinin 1954 Mart başından itibaren yenilenmemesi hususunun Senato’ya sunulacağı bilgisini Melchior’a ileten dönemin Tıp Fakültesi dekanı Prof. Dr. Nusret Karasu’nun mesajıdır. Yani Prof. Melchior, Tıp Fakültesi Dekanlığına bir mektup yazarak 1954 yılında görevden ayrılacağı bilgisini iletmiştir. Bunun üzerine dekanlık bunu uygun bularak üniversite senatosuna teklif etmeye karar vermiştir. Bu belgeden Melchior’un Tıp Fakültesi Dekanlığına hitaben bir mektup yazdığı anlaşılabilir. Beraber bu mektubun kendisi ortada yoktur. Melchior’un yazmış olduğu ve 1954 Şubat’ında görevden ayrılacağını bildiren bu mektubun bir istifa mektubu sayılıp sayılamayacağını yine okurlara bırakalım. Prof. Başkan’ın gönderdiği ikinci belge ise 04.01.1954 tarihinde Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nusret Karasu’ya gönderilen bir teşekkür mektubudur. Belli ki bu mektup Melchior’un şahsına gönderilmiş olan profesörler kurulunun iltifatkâr bir mektubudur ve Melchior buna teşekkür ederek cevap verirken öğrencilerinden ayrılmaktan duyduğu üzüntüyü de dile getirmektedir. Böylece makalede belirtilen Melchior’un görevinden ayrılma konusu biraz daha netleşmekle birlikte, makalede dile getirilen görüşü çürütmek bir yana daha desteklediği görülmektedir. Sonuçta, Prof. Melchior’un görevden ayrılacağını bildiren bir yazıyı Tıp Fakültesi Dekanlığına gönderdiği ve bunun üzerine sözleşmesinin uzatılmadığı anlaşılabilir. Bu vesile ile özellikle yakın dönem Tıp Tarihimizin belgeler üzerinden yazılmasının gerekliliğini vurgulamak uygun olacaktır. Kurum arşivlerinin araştırmacıların önünü açacak şekilde düzenlenip konuyla ilgilenen herkes için ulaşılabilir olmasının önemi tartışılmazdır ve bu konuda kurum yöneticilerine görev düşmektedir.

Sunduğu belgeler için değerli hocamız Prof. Dr. Semih Başkan’a bir kere daha minnettarlığımı arz etmek isterim.

Kaynakça/Bibliography

Ege, Rıdvan. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi 50. Yılı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 1996.

Özden, Ali. “Prof. Dr. Semih Başkan ile Bir Söyleşi.” *Güncel Gastroenteroloji Dergisi* 14, 3 (2010): 118-120.

Yılmaz, Sarper. “Yok Sayılan Bir Bölüm: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İkinci Cerrahi Kliniği.” *Osmanlı Bilimi Araştırmaları* 24, 2 (2023): 395-427.